

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Hospodářský výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky požádal na své 8. schůzi dne 28. března 2018 usnesením č. 45 Ministerstvo spravedlnosti, aby ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem pro místní rozvoj a Ministerstvem financí zahájilo analýzu a provedlo legislativní úkony vedoucí k ukotvení problematiky rodinných firem do českého právního řádu. Předmětné usnesení navazuje na Usnesení Evropského parlamentu¹ a na Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru² k tématu rodinného podnikání. Tyto dokumenty poukazují na význam rodinného podnikání, který spočívá především ve vysoké míře stability hospodářské činnosti, významu pro regionální rozvoj a v odpovědném přístupu vůči zaměstnancům i společnosti.

Rodinné podniky jsou největším zdrojem pracovních míst v soukromém sektoru, přičemž jejich vícegenerační povaha posiluje stabilitu hospodářství, neboť mají větší schopnost přežít složitá období recese a stagnace. Díky vyšší míře důvěry mezi členy rodiny jsou rodinné podniky velmi flexibilní a schopny rychle se přizpůsobit změnám v socioekonomickém prostředí. Rodinné podniky se dále vyznačují výrazně vyšším poměrem vlastního kapitálu než ostatní podniky, což zásadně podporuje hospodářskou stabilitu podniku i stabilitu celkového hospodářství. Rovněž hrají zásadní úlohu v regionálním rozvoji, kde vytvářejí trvalá pouta se zaměstnanci, zákazníky, dodavateli a místními komunitami. Rodinné podniky navíc spojují vlastní systém hodnot, snaha prokázat odhodlání a ochota přinášet oběti a pocit odpovědnosti vůči těm, kteří podnik založili, i těm, kteří ho převezmou.

Ministerstvo spravedlnosti tak v návaznosti na výše uvedené usnesení vypracovalo k této problematice analýzu „Rodinné podnikání v České republice“. Z této analýzy vyplynulo, že v současnosti nejvhodnějším řešením by bylo přijetí nelegislativní úpravy v podobě ukotvení definice rodinného podnikání přijetím usnesení vlády. Tento způsob je vhodný především z toho důvodu, že může efektivně reagovat na identifikované problémy, a přitom může být realizován rychle a flexibilně, bez zbytečné byrokracie. Při zvolení této varianty by definice rodinného podnikání byla závazná pro všechny členy vlády a představitele orgánů státní správy. Pojem by byl jasně vymezen a mohly by z něj vycházet i jiné (soukromé) subjekty.

K problematice rodinného podnikání byla dále na Ministerstvu průmyslu a obchodu založena pracovní skupina ve složení zástupců z Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva financí, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva zemědělství a Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR. Na základě výsledků analýzy a jednání pracovní skupiny se došlo k závěru, že nejlepší řešení bude právě nelegislativní povahy. Z toho důvodu gesce přešla na Ministerstvo průmyslu a obchodu, které předkládá vládě návrh definice rodinného podniku v České republice.

V případě, že by navržená definice uvedená v příloze III byla vládou ČR přijata a užívání této definice bylo závazné pro všechny resorty, byly by na definici navázány i další aktivity jako je např. systém udělování značek „Rodinný podnik“. Tuto aktivitu již připravuje Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR. Dále by mohla být definice užívána

---

¹ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 8. září 2015 o rodinných podnicích v Evropě (2014/221(INI)).

² Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Rodinné podniky v Evropě jako zdroj budoucího růstu a lepších pracovních míst, 2015 (INT. 765. Rodinné podniky, 17. září 2015).

i při přípravě systému podpory pro tento typ podnikatelských subjektů. Vedle účelu podpory a propagace rodinného podnikání je definice rodinného podnikání potřebná také pro účely statistické. Pokud by v této oblasti měla být přijata určitá specifická opatření, je nezbytné mít k dispozici data týkající se tohoto druhu podnikání (počet dotčených subjektů, velikost apod.).

Součástí předkládaného materiálu je analýza „Rodinné podnikání v České republice“ zpracovaná Ministerstvem spravedlnosti. Samotný základ definice rodinných podniků v ČR navrhla Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR. Při návrhu definice se primárně vycházelo ze standardu, který byl naformulován v rámci federace Evropských rodinných podniků. Současně byly zohledněny zkušenosti a odborné zdroje ze sousedního Rakouska³ či odborné zdroje věnující se dané problematice v podmínkách ČR⁴. Rovněž byly využity poznatky na toto téma z řady odborných diskuzí z doby tvorby zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, resp. v návaznosti na mezigenerační obměny vlastníků firem.

---

³ KALSS, Susanne a Stephan PROBST. *Familienunternehmen: gesellschafts- und zivilrechtliche Fragen*. Wien: Manzsche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 2013. ISBN 978-3-214-01311-0.

⁴ V ČR např. Ronovská, K. Volba formy správy rodinného majetku: na čem záleží?, BA, 7-8/2016.